

Î N C H E I E R E

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător
judecători

Valentina Clevadî
Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de întreprinderea individuală „Spătaru”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea individuală „Spătaru” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de întreprinderea individuală „Spătaru” cu menținerea hotărârii Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 15 martie 2016,

c o n s t a t ă :

La 28 decembrie 2015, reclamantul ÎI „Spătaru” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, încasarea din contul statului a prejudiciu moral prin încălcarea dreptului respectiv.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 19 septembrie 2013 în procedura Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a fost înregistrată cauza contravențională intentată în privința Agenției de detectivi „Spătaru” ÎI în comiterea contravențiilor prevăzute în art. 741 alin. (2) și (4) și art. 742 alin. (1) Cod Contravențional, iar prin hotărârea acesteia din 21 ianuarie 2014 s-a dispus încetarea procesului contravențional pornit în privința Agenției de detectivi „Spătaru” ÎI, din motivul expirării termenelor de tragere la răspundere contravențională, prevăzut de art. 30 Cod contravențional.

Mai indică reclamantul că, la 06 februarie 2014 Spătaru Gheorghe a contestat cu recurs hotărârea primei instanțe, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2014 acesta a fost admis, hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2014 a fost casată, iar cauza trimisă la rejudecare.

Menționează reclamantul că, rejudecând cauza contravențională la 01 octombrie 2014 prin hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a fost încetat procesul contravențional pornit în privința Agenției de detectivi „ Spătaru” ÎI în temeiul art. 74¹ alin. (2) și (4) și art. 74² alin. (1) Cod contravențional din motivul

nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, aceasta fiind contestată la 08 octombrie 2014 de către agentul constatator.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2014 a fost admis recursul declarat de agentul constatator, a fost casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01 octombrie 2014 și trimisă cauza la rejudecare în prima instanță în alt complet de judecători, care, prin hotărârea din 27 noiembrie 2014 a fost încetat procesul contravențional în legătură cu neprezentarea agentului constatator în ședința de judecată, și această hotărâre fiind contestată cu recurs la 03 decembrie 2014.

Indică reclamantul că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 decembrie 2014 a fost admis recursul declarat de agentul constatator, a fost casată hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 27 noiembrie 2014 și trimisă cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08 aprilie 2015 a fost încetat procesul nominalizat în legătură cu prescripția răspunderii contravenționale, aceasta fiind contestată cu recurs la 22 aprilie 2015.

Susține reclamantul că întreaga durată a procedurii judiciare, în speța respectivă, a durat de la 19 septembrie 2013 până la 29 mai 2015, fiind de aproximativ 2 ani, deși potrivit art. 454 alin. (1) Cod contravențional urma a fi judecată în termen de 30 de zile de la data intrării dosarului în instanță.

Consideră că prin examinarea îndelungată a cauzei contravenționale intentate împotriva ÎI „Spătaru” și prin numeroasele trimiteri la rejudecare i s-a încălcat dreptul la judecare în termen rezonabil a cauzei, care este prevăzut în art. 6 par. 1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece cauza contravențională menționată a fost finalizată de prima instanță abia la 21 ianuarie 2014, fiind depășit esențial și nejustificat termenul de 30 de zile (19 septembrie 2013 – 21 ianuarie 2014).

Termenul de 30 de zile specificat în art. 454 alin. (1) Cod contravențional este un termen procedural rânduitor, impus din interes procedural, fiind necesar pentru sistematizarea și disciplinarea examinării cauzei contravenționale în instanță, astfel încât durata rezonabilă a procedurii contravenționale urma să fie corelată cu acest termen de 30 de zile, ce poate fi depășit în circumstanțe excepționale și rezonabile, lipsă în speță.

Consideră reclamantul că durata rezonabilă a procedurii contravenționale a fost afectată inclusiv prin redactarea cu întârziere a deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 februarie 2014, prin care a fost admis recursul declarat de către acesta și a fost casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 ianuarie 2014 cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță, redactarea integrală a hotărârii judecătorești și expedierea dosarului de către instanța ierarhic superioară la rejudecare fiind o etapă a procesului judiciar, iar cerințele CEDO privind dreptul la un proces echitabil, la general, și dreptul la judecare în termen rezonabil a cauzei, în special, se extind inclusiv asupra acestei etape, iar depășirea termenului de 3 zile stabilit pentru redactarea deciziei integrale, aduce atingere nejustificată dreptului său la judecare a cauzei în termen rezonabil.

Susține că la caz, la 19 februarie 2014 Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de recurs, a pronunțat doar dispozitivul deciziei și doar la 08 mai 2014

dosarul contravențional vizat a fost expediat către Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, astfel încât decizia Curții de Apel Chișinău și expedierea dosarului contravențional la rejudecare s-a efectuat doar după expirarea a 3 luni din momentul pronunțării dispozitivului deciziei, întârziere ce nu este rezonabilă și justificată.

Invocă reclamantul că, un alt aspect al încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei îl reprezintă numeroasele trimiteri a cauzei contravenționale la rejudecare în urma depistării de către instanța de recurs a unor erori judiciare, aceasta fiind remisă la rejudecare de 3 ori prin deciziile Curții Apel Chișinău din 19 februarie 2014, 27 octombrie 2014 și 22 decembrie 2014, iar remiterea cauzei contravenționale la rejudecare nu poate fi justificată prin faptul că este unica soluție ce o poate adopta instanța de recurs în cazul admiterii recursului, deoarece aceste soluții au fost determinate de erorile judiciare constatate în hotărârile primelor instanțe.

Consideră că în speță complexitatea cauzei contravenționale nu poate fi considerată drept o justificare a încălcării termenului rezonabil prin remiterea la rejudecare a cauzei, deoarece potrivit fișei de repartizare a dosarului contravențional vizat, acesta are un grad de complexitate 1,8, ce denotă că această cauză contravențională a fost de o complexitate minoră sau redusă.

Astfel, în opinia reclamantului, prin încălcarea termenului rezonabil la judecarea pricinilor specificate în cerere, i-a fost cauzat un prejudiciu moral enorm, pe motiv că pe întreaga perioadă, activitatea ÎI „Spătaru” determina nevoi și griji, prejudiciu estimat la suma de 30 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 martie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de ÎI „Spătaru” a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 11 aprilie 2016, ÎI „Spătaru” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 martie 2016, solicitând admiterea apelului.

La 28 iunie 2016, ÎI „Spătaru” a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a admite acțiunea înaintată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016 s-a respins apelul declarat de ÎI „Spătaru” cu menținerea hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 martie 2016.

La 01 decembrie 2016, ÎI „Spătaru” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu hotărârile contestate, considerându-le neîntemeiate prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Relevă că, atât prima instanță, cât și instanța de apel, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, iar probele au fost apreciate arbitrar.

Totodată, recurentul și-a expus în recurs dezacordul cu hotărârile instanțelor inferioare, expunând aceleași motive și temeiuri ca și în prima instanță, și instanța de apel, considerând hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel ca neîntemeiate și care contravin CEDO.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de ÎI „Spătaru”, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că recursul declarat de ÎI „Spătaru” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2016 a fost depus la 01 decembrie 2016, în conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, acesta se consideră depus în termen.

Analizând modul în care recurentul ÎI „Spătaru” și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanța de apel aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform cărei recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea

situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători 5 decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite la art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul recurentului privind aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material, colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă.

Colegiul reține că acest argument al recurentului poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de ÎI „Spătaru” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de întreprinderea individuală „Spătaru”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecător

Valentina Clevadi

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat